

kritik

Litteraturredaktör Lina Kalmteg e-post lina.kalmteg@svd.se
 Kritikchef Margaretha Schön e-post margaretha.schon@svd.se
 Debatt e-post kulturdebatt@svd.se

Iman al-Obeidi

Den 4 juni 2011 får den libyska juridikstudenten Iman al-Obeidi asyl i USA. Under revolten mot Gaddafi berättade hon för utländska journalister hur regeringsstyrkor våldtagit henne, men hon släpades bort av polisen och journalister som försökte hjälpa henne blev misshandlade.

Iman al-Obeidi. FOTO: JEROME DELAVJAP

DEBATT En sekulär stat ska inte sanktionera, erkänna eller fördöma religiösa samfund. Den ska slå vakt om ett autonomt civilsamhälle där religiösa och andra samfund har full frihet att bildas, skriver Ingemund Hägg. Björn Schaerström (M) menar att en ökad religiositet ger ett sämre samhälle.

Sekulär stat ett alternativ

Andreas Johansson Heinö och Eli Göndör identifierar olika förhållningssätt till religion i den offentliga debatten i Sverige (SvD 18/5). De finner att "valet [står] mellan dem som vill sekularisera samhället och dem som vill att staten ska erkänna religioner på basis av deras potential att moderniseras". De missar dock ett liberalt alternativ som varken går ut på att sekularisera samhället eller att "erkänna" religioner.

Det handlar om att skapa en sekulär stat i Sverige, det vill säga att statliga institutioner (riksdag, regering, statsöverhuvud, myndigheter) ska vara neutrala till alla slag av religioner, trossamfund och religiösa praktiker, givetvis så länge de inte bryter mot lag och rätt. Det innebär inte att religion ska förvisas till individens privatliv eftersom religiösa grupper ska kunna blomstra på egna villkor i civilsamhället.

Sekulär stat innebär inte seku-

larisering av samhället som ju består av både staten och civilsamhället. En sekulär stat ska inte sanktionera, erkänna eller fördöma religiösa samfund. Den ska i stället slå vakt om ett autonomt civilsamhälle där religiösa och andra samfund har full frihet att bildas, verka med aktiviteter och i debatt. Man kan mycket väl tänka sig det svenska samhället som bestående av en sekulär stat och ett icke-sekulärt civilsamhälle.

I vad Johansson Heinö och Göndör ser som ett sekularistiskt förhållningssätt gäller att "argument med utgångspunkt i religion ogiltigförklaras oavsett bärkraft". Så är det inte i ett samhälle med sekulär stat och ett fritt civilsamhälle. Det går utmärkt att ta utgångspunkt i religion i det offentliga samtalet. Dock måste argumenten "när de kommer in" i den sekulära staten översättas till ett språk som är neutralt till

trosföreställningar, med ord och begrepp som "alla" medborgare kan ta till sig, oavsett tro eller icke-tro. Men i det förpolitiska offentliga samtalet (ett begrepp från samhällsvetaren Jürgen Habermas) i tidningar, radio, tv och andra medier går det alldeles utmärkt att använda religiösa argument utan "översättning".

Det liberala alternativet innebär således neutralitet från statens sida inför alla slag av livsåskådningar, vare sig religiösa eller av annat slag. Det innebär att det i den offentliga – förpolitiska – debatten är fritt fram för alla slag av religiöst grundade argument. Det innebär ett förhållningssätt som är öppet för religioner i civilsamhället utan statlig sanktionering eller erkännande, ett förhållningssätt som är förenligt med religiös mångfald i Sverige.

INGEMUND HÄGG
 kulturdebatt@svd.se

Ingemund Hägg är professor emeritus i Uppsala och verksam i tanke- smedjorna Bertil Ohlininstitutet och European Liberal Forum (ELF). Han har medverkat i boken Separation of church and state in Europe (ELF).